

C-598/21. sz. ügy

**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás**

A benyújtás napja:

2021. szeptember 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Krajský súd v Prešove (Szlovák Köztársaság)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. szeptember 13.

Felperesek:

SP

CI

Alperes:

Všeobecná úverová banka a.s.

Az ügy tárgya

Fogyasztóvédelem – Késedelmes fizetés –Lejárat előtti megszüntetés – A kölcsön összegéhez viszonyított arányosság – Szabad felhasználású kölcsön – Zálogjog ingatlan önkéntes (magán) árverezése útján történő érvényesítése – Tulajdonjog elvesztése

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések arra vonatkoznak, hogy az ingatlanon fennálló zálogjog önkéntes árverezés útján történő érvényesítése, a kölcsönök lejárat előtt megszüntetése, új kölcsönök korábbi kölcsönök és hitelköltségek fedezése érdekében történő ismétlődő megkötése összeegyeztethető-e az Alapjogi Chartával, a 93/13/EGK tanácsi irányelvvel, a 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel és a 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel, valamint az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatával.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Ellentétes-e az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 7. és 38. cikkével összefüggésben értelmezett 47. cikkével, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvvel (a továbbiakban: a tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv), a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (a továbbiakban: a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelv), valamint az uniós jog hatékony érvényesülésének elvével az Občiansky zákonník (polgári törvénykönyv) 53. §-ának (9) bekezdéséhez és 565. §-ához hasonló jogi szabályozás, amely rendelkezések szerint a lejárat előtti megszüntetés esetében nem veszik figyelembe e cselekmény arányosságát, különösen a fogyasztók kötelezettségzegésének a kölcsönösszeghez és a kölcsön visszafizetésének időpontjához viszonyított súlyát?

2. Az első kérdésre adott nemleges válasz esetén (e rendelkezések nem ellentétesek) a kérdést előterjesztő bíróság a következő kérdéseket terjeszti elő:

2.a) Ellentétes-e a Charta 7. és 38. cikkével összefüggésben értelmezett 47. cikkével, valamint a tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelvvel, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelvvel,

valamint az uniós jog hatékony érvényesülésének elvével az olyan ítélkezési gyakorlat, amely lényegében nem akadályozza meg a zálogjog fogyasztók vagy más személyek lakásának tekinthető ingatlan magánárverés útján történő érvényesítését, és egyúttal akkor sem veszi figyelembe a fogyasztó kötelezettségzegésének a hitelösszeghez és a hitel futamidejéhez viszonyított súlyát, ha a hitelezői követelés kielégítésének más módja is rendelkezésre áll, bírósági végrehajtási eljárás útján, amelynek keretében a zálogjoggal terhelt lakás értékesítése nem élvez elsőbbséget?

2.b) Úgy kell-e értelmezni a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, hogy a fogyasztói hitelezés során a fogyasztóknak a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szembeni védelme kiterjed a hitelezői követelés törlesztésének valamennyi módjára, így a korábbi kölcsönből eredő kötelezettségek kielégítésére felvett új kölcsön igénybevételére is?

2.c) Úgy kell-e értelmezni a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK irányelvet, hogy tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősül az olyan hitelező magatartása is, aki több kölcsönt nyújt az olyan fogyasztónak, aki nem tudja a kölcsönöket törleszteni, így ennek következtében olyan kölcsönzési lánc alakul ki, amelybe tartozó kölcsönöket a hitelező ténylegesen nem folyósít a fogyasztónak, hanem azokat visszatartja a korábbi kölcsönök és a kölcsönök teljes költségének fedezésére?

2.d) Úgy kell-e értelmezni a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: fogyasztói hitelekéről szóló 2008/48/EK irányelv) ezen irányelv (10) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 2. cikke (2) bekezdésének a) pontját, hogy az még olyan kölcsön esetében sem zárja ki ezen irányelv alkalmazását, amely rendelkezik a fogyasztói hitel valamennyi vonásával, és amikor a hitelező egy kisebb rész kivételével a teljes kölcsönt korábbi fogyasztói hitelek fedezésére és a megállapodás szerinti zálogjog ingatlan tekintetében történő biztosítására használta fel?

2.e) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Bíróságának 2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítéletét (C-377/14, ECLI:EU:C:2016:283), hogy az a kölcsönszerződésre is alkalmazandó, ha az ilyen szerződés alapján a folyósított kölcsön egy részét a hitelező költségeinek fedezésére fordították?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és ítélkezési gyakorlat

Az Európai Unió Alapjogi Chartája: 7., 38. és 47. cikk

A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK tanácsi irányelv: a tizenkettedik, a tizenharmadik, a tizennegyedik, a tizenhatodik, a huszadik, a huszonegyedik és a huszonnegyedik

preambulumbekezdés, az 1–3. cikk, a 4. cikk (1) bekezdése, a 6. cikk (1) bekezdése, a 7. és a 8. cikk.

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv: a (10) preambulumbekkezdés, az 1. cikk, a 2. cikk (2) bekezdésének a) pontja, a 3. cikk g), h) és l) pontja, valamint a 23. cikk.

A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EU irányelv: a 2. cikk c)–e) és k) pontja, a 3., az 5., a 6., a 7., a 11. és a 13. cikk.

A Bíróság 2016. április 21-i ítélete, C-377/14, ECLI:EU:C:2016:283, különösen a rendelkező rész 3. pontja.

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Občiansky zákonník (polgári törvénykönyv)

53. § A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételek

A 151h. § (6) bekezdése, a 151j. § (1) bekezdése és a 151m. § határozza meg a zálogjog érvényesítésének egyes feltételeit.

Az 565. § szabályozza a teljes követelés valamely törlesztőrészlet rendezésének elmaradása miatti visszafizetését.

Zákon č. 129/2010 o spotrebitel'ských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebitel'ov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (a fogyasztói hitelekről és más hitelekről, valamint a fogyasztói kölcsönökről és egyes törvények módosításáról szóló 129/2010. sz. törvény).

Zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebitel'ských úveroch (prvý zákon o spotrebitel'ských úveroch) (a fogyasztói hitelekről szóló 258/2001. sz. törvény [a fogyasztói hitelekről szóló első törvény])

A 4. § (2) bekezdése szabályozza a fogyasztói hitelmegállapodás különös követelményeit.

A 4. § (3) bekezdésének utolsó mondata írja elő a fogyasztói hitelmegállapodás különös követelményei nem teljesítésének szankcióját.

Zákon 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách (az önkéntes árverésről szóló 527/2002. sz. törvény)

A 6. § (1) bekezdésének első mondata határozza meg az árverés szervezőjét.

Zákon 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (a polgári perrendtartásról szóló 160/2015. sz. törvény)

A 325. § (1) bekezdése és (2) bekezdésének d) pontja – Ideiglenes intézkedésekre vonatkozó szabályozás

Zákon 233/1995 Z.z. Exekučný poriadok (a végrehajtási törvénykönyvről szóló 233/1995. sz. törvény)

61g. § A kötelezett részletfizetés iránti kérelme, 63g. § a végrehajtás lefolytatásának módjai

A tényállás és az eljárás összefoglalása

- 1 A Všeobecná úverová banka a.s. (a továbbiakban: VUB bank) és a Consumer Finance Holding a.s. társaság (a továbbiakban: CFH) korábban gazdasági kapcsolatban álltak. A CFH kölcsönöket kezelte a VUB bank részére. A felperesek részére mind a VUB bank, mind pedig a CFH nyújtott korábban fogyasztói hiteleket. SP és CI (a továbbiakban: felperesek) már 2004-ben CHF-ben vett fel fogyasztói hitelt. Ezt további fogyasztói hitelek követték. A felperesek nem tudták törleszteni a kölcsönöket, ezért a VUB bank új kölcsönöket nyújtott nekik, azokat azonban nem fizette ki a felperesek részére, hanem a korábbi fogyasztói hitelekből eredő követeléseinek fedezésére közvetlenül magának fizette ki. A VUB bank a követelés összegét egyoldalúan határozta meg.
- 2 Míg 2004-ben a felperesek 18 000 szlovák korona (597,49 euró) összegű fogyasztói hitelt vettek fel, az utolsó kölcsönt a VUB bank a 2012. február 9-i „Hypo Pôžička” elnevezésű szerződés alapján 30221,50 euró összegben a 2032-ig terjedő időszakra (a továbbiakban: vitatott kölcsön) nyújtotta.
- 3 A VUB bank a vitatott kölcsönt szinte teljes egészében a 2004-től kezdődően nyújtott korábbi fogyasztói hitelek, vagyis mind a VUB bank fogyasztói hitelei, mind pedig a CFH által nyújtott kölcsönök fedezésére használta fel. A vitatott kölcsön egy részét a VUB bank a CFH érdekében „a vitatott kölcsön nyújtásához kapcsolódó költségek fedezésére” használta fel. A vitatott kölcsön célját a szerződés nem említi. A VUB bank megállapítja, hogy a vitatott kölcsönre nem terjed ki a fogyasztói hitelekre vonatkozó szabályok által előírt védelem.
- 4 A VUB bank szintén a 2012. évet megelőző időszakban nyújtott a felpereseknek kölcsönöket oly módon, így azokat a korábbi adósságok fedezésére használták fel. Például a 2009. november 23-i fogyasztói hitelmegállapodásban a VUB bank a felperesnek 25 156,98 euró összegű kölcsönt nyújtott a 24 593,60 euró összeget elérő kamatokra és költségekre, és ezt a kölcsönt is említi a vitatott kölcsönre vonatkozó szerződés. A kamatok megalapozottságát illetően kétség merültek fel, többek között a 258/2001. sz. törvény (a fogyasztói hitelről szóló első törvény) értelmében a szerződéses követelmények be nem tartása miatt.
- 5 A VUB bank vitatott kölcsönének meghatározó vonása, hogy azt ingatlanon, azon a családi házon fennálló zálogjog biztosítja, amelyben a felperesek és más személyek laknak. A vitatott kölcsön nyújtását követően (2012. február 9-én) a

felperesek az 1106,50 euró összegű törlesztőrészek megfizetésével késedelembe estek. A kölcsön meg nem fizetése miatt a VUB bank a kölcsön teljes összegét lejárttá tette (2013. január 13-án). A vitatott kölcsön szerződéses feltételei a kölcsön lejárat előtti esedékességéről is rendelkeztek. E megállapodást a VI. cikk 42. és 42.1. pontja tartalmazta. A törvény a lejárat előtti megszüntetés egyedüli feltételeként **három hónapos fizetési késedelmet**, és az ezt követő felszólítást ír elő további tizenöt napos határidő biztosításával. Ezt követően 2013. április 12-én a VUB bank bejelentette a zálogjog érvényesítését a felperesek családi házának értékesítésére irányuló önkéntes árverés útján, amely ház értéke legalább **harmincszorosa** annak az összegnek, amely miatt a bank kezdeményezte a kölcsön lejárat előtti megszüntetésével és a ház azt követő értékesítésével kapcsolatos eljárást.

- 6 A felperesek a zálogjog önkéntes árverés útján történő érvényesítésének felfüggesztése iránt keresetet nyújtottak be az Okresný súd Prešovhoz (eperjesi járásbíróság, Szlovák Köztársaság, a továbbiakban: járásbíróság). A felperesek többek között azt kifogásolták, hogy a bank a kölcsönszerződések megkötésekor megsértette az uniós jog által biztosított jogait. Első ítéletével a járásbíróság elutasította a keresetet. A járásbíróság szerint főszabály szerint nem volt akadálya a felperesek családi házának peren kívüli eljárás keretében történő értékesítésének.
- 7 A felperesek által benyújtott fellebbezést követően a Krajský súd v Prešove (eperjesi regionális bíróság, Szlovák Köztársaság, a továbbiakban: regionális bíróság) hatályon kívül helyezte az ítéletet, és a családi ház önkéntes árverezésének akadályaként az arányosság hiányára hivatkozott. A regionális bíróság szerint a családi ház értékesítése **aránytalan**, mivel a zálogjog érvényesítésének más módja is rendelkezésre áll, mégpedig a végrehajtási eljárás keretében, amelyben a VUB bank követelése kielégíthető, ugyanakkor a felperesek nem veszítik el a családi ház tulajdonjogát. A regionális bíróság figyelembe vette a fogyasztóvédelmi jog megsértését.
- 8 Ezt követően a járásbíróság második ítéletében ismét elutasította a keresetet. A járásbíróság az Európai Unió Bíróságának a C-34/13. sz. ügyben hozott ítéletére hivatkozott, amely szerint a tisztességtelen feltételek nem zárják ki a felperesek lakásának értékesítését a zálogjog bírósági úton kívüli érvényesítésére irányuló eljárás keretében. A járásbíróság előnyben részesítette a Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága) egy másik ügyben hozott határozatát, amelyben e bíróság nem ismerte el a fogyasztó védelmének előzetes fennállását a fogyasztók lakásai önkéntes árverés útján történő peren kívüli értékesítésének felfüggesztése révén.
- 9 A felperesek fellebbezést nyújtottak be, amelyben kérik a zálogjog önkéntes árverés útján történő érvényesítésének felfüggesztését, és többek között a fogyasztóvédelmi jogaik megsértésére, valamint a lakáshoz való joguknak a családi házuk értékesítése esetén történő megsértésére hivatkoznak.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokainak rövid ismertetése

- 10 A zálogjog gyakorlásának keretében a Szlovák Köztársaság nem írta elő világosan az olyan körülmények figyelembevételének kötelezettségét, mint amelyeket az Európai Unió Bírósága a Mohamed Aziz ítéletében (C-415/11, 73. pont) lényegesnek tekintett: *„Így mindenekelőtt, ami az adós korlátozott ideig tartó nemteljesítése miatt a hosszú futamidejű szerződések lejárat előtti megszüntetésére vonatkozó feltételt illeti, amint az indítványa 77. és 78. pontjában a főtanácsnok is rámutatott, a kérdést előterjesztő bíróság feladata megvizsgálni, hogy az eladó vagy szolgáltató azon lehetősége, hogy a kölcsön teljes összegét lejárttá teheti, attól függ-e, hogy a fogyasztó nem teljesíti a szóban forgó szerződéses viszonyban lényegesnek számító kötelezettségét, hogy e lehetőséget arra az esetre írták-e elő, ha az ilyen nemteljesítés eléggé súlyosnak minősül a kölcsön futamidejéhez és összegéhez képest, hogy az említett lehetőség eltér-e az adott területre vonatkozó szabályoktól, és hogy a nemzeti jog biztosít-e megfelelő és hatékony eszközöket ahhoz, hogy a fogyasztó, akivel szemben az ilyen feltétel alkalmazásra kerül, kiküszöbölhesse az említett, lejárttá tett kölcsönből eredő következményeket.”*
- 11 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az önkéntes (magán) árverés útján történő értékesítés intézménye a fogyasztóvédelmi joggal kapcsolatos ügyekben is alapvető fontosságú. A problémát az önkéntes árverések arányosságának jogi kérdése jelenti, amellyel az ítélkezési gyakorlat nem foglalkozik. Az arányosság elvének tiszteletben tartása nélkül megengedett lenne, hogy a fogyasztó bármely, akár kevésbé súlyos kötelezettségzegése esetén is sor kerüljön a fogyasztó ingatlanának, így lakásának önkéntes árverezésére.
- 12 Nem vitatott, hogy a fogyasztók védelme nem abszolút. A fogyasztók lakása bírósági eljárás nélkül és tisztességtelen feltételek ellenére is értékesíthető (C-34/13).
- 13 A Szlovák Köztársaságban a zálogjog két módon érvényesíthető. Az első a zálogtárgy önkéntes árverés útján történő értékesítését jelenti. Ezt az árverést magánszemély, vállalkozó folytatja le. A hitelező egyoldalúan határozza meg a követelés összegét. Egy másik vállalkozó – az árverés szervezője – általában a fogyasztók lakását is bírósági eljárás nélkül és a követelés összegének és a fogyasztók lakása elárverezése arányosságának objektív értékelése nélkül értékesíti. A fogyasztók hozzájárulásának hiánya ellenére a törvény ezt az árverést „önkéntesnek” minősíti.
- 14 A zálogjog érvényesítésének második megengedett módját a végrehajtási törvénykönyvről szóló 233/1995. sz. törvény értelmében a bírósági végrehajtási eljárás jelenti. Ezt az eljárást a szerződési feltételek bírósági felülvizsgálata előzi meg, amelynek keretében a bíróság részletfizetést engedélyezhet, következésképpen az eddig említett irányelvek keretében hivatalból figyelembe kell vennie a fogyasztók védelmét. A hitelező a későbbi bírósági határozatot benyújthatja a bírósági végrehajtóhoz, aki szintén engedélyezhet részletfizetést, lefoglalhatja a fogyasztó ingóságait, bankokban tartott pénzeszközeit és egyéb

követeléseit, elrendelheti a fogyasztó díjazásából történő visszatartást, valamint elrendelheti az ingatlan értékesítését is, amelyben a fogyasztó lakik.

- 15 Már első ránézésre is jelentős eltérések mutatkoznak a zálogjog érvényesítésének említett módjai között. Mindkét eljárás keretében sor kerülhet a fogyasztó lakásának értékesítésére, a bírósági végrehajtási eljárás keretében azonban a fogyasztó számára engedélyezhető a részletfizetés, valamint lehetővé tehető késedelmi kötbér fizetésének szabályozása. Ez különösen hosszú lejáratú kölcsönök esetében lehetővé teszi a kölcsön eredeti törlesztőrészelei szintjének fenntartását akár a kölcsön futamidejének végéig. Ezáltal elérhető, hogy a hitelező követelését a fogyasztóval megállapodottal azonos időben elégtessék ki, és hogy a fogyasztó megtartsa a lakást.
- 16 Az önkéntes árverési eljárás nem nyújt ilyen biztosítékokat. Az önkéntes árverési eljárás továbbá nem függeszti fel a tisztességtelen feltételekre vonatkozó bírósági eljárásokat sem. Amennyiben az árverést lefolytatják, a fogyasztó elveszíti a lakáson fennálló tulajdonjogot, és köteles azt azonnal elhagyni. Az árverés érvénytelenségének megállapítása iránti *ex post* (árverést követő) bírósági eljárások a tulajdonjog elvesztését követően különösen drámaiak a fogyasztók számára.
- 17 Márpedig a fogyasztók jogaiba való, így a lakásaikat is érintő aránytalan beavatkozással szembeni védelem különösen fontos az árverés lefolytatása előtt, és mivel az anyagi jog nem szabályozza az előzetes védelem más lehetőségét, a **zálogjog** önkéntes árverési eljárás során történő **érvényesítésének felfüggesztésére irányuló kereset** jöhet csak szóba. A kötelezettséget előíró ítélet egyrészt nem rendelkezik a *res iudicata* státuszával, másrészt azonban a végrehajtási eljárás keretében megvalósuló árverés formájában lehetővé teszi a hitelező számára a zálogjog érvényítésének másik módját.
- 18 A hitelezők az elzálogosított dolog önkéntes árverési eljárás során történő értékesítésének gyorsaságára hivatkoznak, a kölcsönszerződés tárgya, értelme és célja azonban nem az ingatlankereskedelem, hanem az, hogy tisztességtelen szerződési feltételek és tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat nélkül nyújtsanak kölcsönt a fogyasztóknak a fogyasztók jobb életminőségének biztosítása érdekében.
- 19 A szlovák szabályozás lehetővé teszi a lejárati megszüntetés megállapítását **annak vizsgálata nélkül, hogy a fogyasztó olyan kötelezettséget nem teljesít-e, amely lényeges**, és hogy az ilyen kötelezettségszegés **eléggyé súlyos-e a kölcsön törlesztésének időtartamához és összegéhez képest, hogy a nemzeti jog biztosít-e megfelelő és hatékony eszközöket ahhoz, hogy a fogyasztó kiküszöbölhesse az említett, lejárttá tett kölcsönből eredő következményeket.**
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság azt feltételezi, hogy ha a törvény a lejárati megszüntetéshez olyan körülményeket követelne meg, mint amelyeket a Bíróság az Aziz ítélet (C-415/11) 73. pontjában említ, akkor a hitelező alkalmazhatna

kötbért, kezdeményezhetne bírósági eljárást, és kérhetné alacsony törlesztőrészek kényszerfizetését, azonban bizonyosan nem kezdené meg a felperesek családi házának értékesítését egy csekély összegű nemfizetés miatt.

- 21 Egy arányosabb szabályozás egyaránt lehetőséget adna a jogok érvényesítésére, valamint a tisztességtelen szerződési feltételek és a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok hivatalból történő vizsgálatára. Márpedig a bemutatott ítélkezési gyakorlat szerint a családi ház önkéntes árverési eljárás útján történő értékesítése nem akadályozható meg az említett árverés lefolytatásától való tartózkodásra vonatkozó kötelezettség előírásával.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a vitatott kölcsönt és a korábbi fogyasztói hiteleket korábbi kölcsönök visszafizetésére használták fel. Nyilvánvaló, hogy a felperesek részére többször is nyújtottak fogyasztói hitelt, noha nem rendelkeztek elegendő jövedelemmel.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróság nem lát okot rá, hogy a fogyasztói hitel bemutatott visszafizetésének körülményeihez hasonló körülményeket kizárja azon esetek köréből, amelyre a 205/29 irányelvet alkalmazni kell. Úgy véli továbbá, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok nem vonhatók ki a 2005/29 irányelv szerinti bírósági felülvizsgálat alól. Ha nem ez lenne a helyzet, logikai ellentmondás állna fenn, mivel a fogyasztói hitelre irányuló kereskedelmi ügyletekben a tisztességtelen gyakorlatok vizsgálata a fogyasztói hitelek tényleges visszafizetése előtt véget érne. A kérdést előterjesztő bíróság jelzi, hogy a 2005/29/EK irányelv 3. cikke nemcsak a kereskedelmi ügylet megkötését megelőzően és annak során javasol védelmet, hanem a **kereskedelmi ügylet megkötését követően is**. Ha a fogyasztói hitel visszafizetésére nem a „kereskedelmi ügylet megkötésének időpontjában” kerül sor, akkor arra a „kereskedelmi ügylet megkötését követő” időszakban kerül sor. Az említett bíróság hozzáteszi, hogy noha az esetleges tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok nem gyakorolnak közvetlen hatást valamely jogi aktus érvénytelenségére, a 93/13 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése szerinti körülmények egyikeként hatással vannak a szerződési feltételek tisztességtelen jellegének vizsgálatára.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a fogyasztói hitelek lényege nem az kellene, hogy legyen, hogy a fogyasztók részére ciklikusan nem folyósítanak kölcsönöket, mivel a hitelező azokat a korábbi kölcsönökből eredő saját követeléseire tartja vissza. Az ilyen kölcsönnyújtás a 2008/48/EK irányelv céljára tekintettel teljesen mértékben értelmetlen.
- 25 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a vitatott kölcsönszerződés nem határozza meg a kölcsön tárgyát, és tartalmazza a fogyasztói hitelmegállapodás követelményeit. Az egyetlen körülmény, amely alapján ki kellene zárni a vitatott kölcsönt ezen irányelv hatálya alól, az ingatlan biztosítékként való felhasználása.

- 26 A vitatott kölcsön azonban nem minősül jelzálogkölcsönnek, és nem ingatlanbefektetésre vagy lakásokba történő befektetésre szánt kölcsön. Az ingatlan biztosítékként való felhasználása a korábbi fogyasztói hitelek visszafizetésére szolgál.
- 27 A kérdést előterjesztő bíróság nem lát gazdasági szempontból gyakorlati különbséget a vitatott kölcsön és a vitatott kölcsönt megelőző fogyasztói hitelek között. Mivel a vitatott kölcsönt korábbi fogyasztói hitelek visszafizetésére kell felhasználni, a szerződések megkötésének célját tekintve nagyon szoros kapcsolat áll fenn a vitatott kölcsön és azon korábbi fogyasztói hitelek között, amelyek visszafizetése érdekében a vitatott kölcsönben megállapodtak.
- 28 Ami azt az utolsó kérdést illeti, hogy a 2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítéletet (C-377/14) úgy kell-e értelmezni, hogy azt a fogyasztói hitelmegállapodásra is alkalmazni kell, amennyiben az ilyen szerződés keretében nyújtott kölcsön egy része a hitelező költségeinek fedezésére irányult, ez az adósság összegét meghatározó egyik körülménynek minősül, amely miatt elindult a felperesek lakásának értékesítésére irányuló eljárás. A vitatott összegeket a VUB bank úgy tekinti, hogy azokat ténylegesen kifizették a felpereseknek, és beleszámította a felpereseknek ténylegesen nyújtott, vitatott kölcsön összegébe.